

FUNCTIONARUL , PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Masă rotundă regională „Managementul calității în instruire”

În perioada 29 – 30 octombrie 2019, la Academia de Administrare Publică și-a desfășurat lucrările masa rotundă regională cu genericul **„Managementul calității în instruire”** cu participarea delegațiilor din Germania, Republica Moldova, Ucraina și Georgia, și moderată de dna Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională. Evenimentul a avut loc în cadrul proiectului **„Consolidarea rețelelor de instruire a funcționarilor publici”**, ediția a patra, organizată de Fondul regional al Parteneriatului Estic pentru consolidarea reformei administrației publice, în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

În cadrul ședinței în plen a mesei rotunde, rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a mulțumit Agenției GIZ pentru susținere multilaterală, ce a dat posibilitate de participare la edițiile precedente ale proiectului din Germania, Ucraina și Georgia, rezultate cu noi performanțe în managementul calității studiilor superioare de masterat și de dezvoltare profesională a funcționarilor publici. Apoi, domnia sa a făcut o scurtă prezentare a Academiei, accentuând că prezentările și discuțiile pe parcursul a două zile se vor materializa în noi idei inovatoare de îmbunătățire continuă

a calității de instruire a cadrelor de calificare înaltă pentru serviciul public.

În continuare, managerul Proiectului, dna Eter CHACHANIDZE, Georgia, a prezentat scopurile și obiectivele proiectului „Consolidarea rețelelor de instruire a funcționarilor publici”, menționând că în această perioadă colegii din Moldova, Ucraina și Georgia au format o echipă consolidată și prin schimbul de practici și experiențe au ridicat la un nou nivel calitativ instruirea funcționarilor publici. Actuala masă rotundă din cadrul proiectului, care e pe cale de finalizare, va crea baza pentru noi proiecte ce urmează să fie elaborate în comun în cadrul Parteneriatului Estic, a menționat oaspetele georgian.

Dna Cristina OTTO, managerul proiectului **„Modernizarea serviciilor publice locale”**, a spus, la rândul ei, că Guvernul Germaniei susține

dezinteresat activitățile en-tităților responsabile de managementul de instruire calitativă a funcționarilor publici din Republica Moldova, Ucraina și Georgia. Și o dovadă elocventă o constituie faptul, că în anul precedent, Academia de Administrare Publică a obținut Certificatul internațional al calității ISO 29990:2010 în domeniul dezvoltării profesionale pentru serviciile publice, acordat de TÜV Thüringen, companie de servicii internaționale de operare în domeniul siguranței și calității cu sediul în Germania. Academia de Administrare Publică este unica instituție de învățământ superior din țară, dar și printre puținele din Europa, care s-a învrednicit de acest prestigios certificat european al calității.

Despre baza normativă și strategia Guvernului Republicii Moldova privind managementul calității de

instruire a funcționarilor publici a informat asistentă consilierul Primului ministru, dna Tamara GHEORGHIȚĂ, doctor în științe administrative.

După ședința plenară, masa rotundă a continuat cu prezentări și discuții, întrebări și răspunsuri cu diversă tematică: *„Calitatea managementului de instruire: experiența Moldovei, Ucrainei și Georgiei”*; *„Asigurarea calității - o sarcină cu prioritate pentru șefii de formare profesională”*; *„Asigurarea calității în training-uri”*; *„Evaluarea externă și acreditarea instruirilor”*; *„Instrumente și tehnici de evaluare a impactului”*.

În finalul mesei rotunde din cadrul proiectului „Consolidarea rețelelor de instruire a funcționarilor publici”, au fost propuse recomandări comune pentru îmbunătățirea sistemului de asigurare a calității.

Ion AXENTII

Vizita oficială a președintelui Igor Dodon în Japonia

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, împreună cu Prima Doamnă, Galina Dodon, și alți peste 2000 de invitați din 180 de țări, au participat la ceremonia de întronare a Majestății Sale Imperiale, Naruhito al Japoniei.

În cadrul vizitei la Tokyo, șeful statului a avut, de asemenea, o întrevedere cu reprezentanții diasporei moldovenești în Japonia, a discutat cu Consulul Onorific al țării noastre în Singapore și a participat la recepția de promovare a imaginii Republicii Moldova și a sectorului vitivinicol național.

În cadrul dialogului cu conaționalii noștri, șeful statului a discutat despre problemele cu care ei se confruntă, a abordat subiecte de ordin economic, cultural, juridic, de cooperare cu mediul de afaceri etc. Cei prezenți au fost unanimi în opinia că deschiderea Ambasadei Republicii Moldova la

Tokyo a facilitat accesul la serviciile consulare și menținerea legăturilor cu Patria. Președintele a menționat că colaborarea cu diaspora moldovenească rămâne a fi o prioritate a politicii interne și externe a statului nostru. Actualmente, pe teritoriul Japoniei sunt stabiliți 156 de cetățeni ai Republicii Moldova.

Totodată, Igor Dodon a participat la recepția de promovare a imaginii Republicii Moldova și a sectorului vitivinicol național, organizată de Ambasada Republicii Moldova la Tokio.

În context, Igor Dodon a salutat faptul că, pe parcursul ultimilor 3 ani, exportul produselor vinicole pe piața Japoniei a înregistrat o evoluție pozitivă. Pe parcursul primelor 8 luni ale anului curent, pe piața Japoniei au fost exportate 110,5 mii litri de vin în valoare de 240 mii dolari SUA și această tendință este în creștere, a subliniat șeful statului.

Pe final, Președintele Republicii Moldova a menționat eforturile pe care le întreprinde instituția prezidențială în vederea promovării unei politici externe echilibrate ce prevede stabilirea unor relații de colaborare reciproc avantajoase atât cu țările din Est cât și cu cele din Vest.

Conferința Europeană a Președinților de Parlamente

„Depășirea crizei politice, și transferul pașnic al puterii, au dat un impuls nou cooperării internaționale și au permis Republicii Moldovei să adere ferm la o linie de politică externă echilibrată. Aceasta, la rândul său, prevede un statut de neutralitate și deschidere față de toți partenerii internaționali atât în Vest cât și în Est”. Declarația a fost făcută de Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Zinaida Greceanii, la Conferința Europeană a Președinților de Parlamente „Casa noastră comună europeană: următorii 70 de ani”, desfășurată la Strasbourg în perioada 24-25 octombrie curent.

Președintele Parlamentului a menționat că anume Consiliul Europei și țările noastre dețin memoria lecțiilor istoriei, de care trebuie să ținem cont. „Cetățenii și țările noastre au nevoie de o Europă comună în care domină prosperitatea și pacea”, a spus Zinaida Greceanii.

Șefa legislativului a mulțumit Consiliului Europei, care a fost și continuă a fi un partener constant și fidel al țării noastre, pentru asistența în promovarea culturii democratice și buneii guvernări. De asemenea, ea a subliniat

importanța mecanismului comun al Consiliului Europei și Uniunii Europene asigurat prin Parteneriatul pentru Buna Guvernare. Totodată, președintele Parlamentului a menționat că, în cei 60 de ani de existență, Convenția și Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) a trasat o jurisprudență perseverentă și marcantă pentru statele membre.

Referindu-se la conflictele nerezolvate, Zinaida Greceanii a reiterat că Republica Moldova este cointereseată în soluționarea problemei transnistrene în formatul „5+2” cu specificarea statutului Transnistriei în componența Republicii Moldova, bazat pe principiile suveranității și integrității teritoriale, prin garantarea drepturilor umane, politice, economice și sociale ale populației.

Moldova este membru al Consiliului Europei de 24 de ani.

Întrevedere cu Ambasadorii UE pentru Parteneriatul Estic

Prim-ministrul Maia Sandu s-a întâlnit, recent, cu un grup de Ambasadori pentru Parteneriatul Estic, reprezentanți ai 17 state-membre ale Uniunii Europene. În cadrul discuțiilor, oficialii au abordat situația actuală din Republica Mol-

dova și acțiunile prioritare ale Guvernului în raport cu Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.

Maia Sandu a mulțumit reprezentanților Uniunii Europene pentru deschiderea de care au dat dovadă în susținerea democrației în Republica Moldova și pentru tot sprijinul oferit țării noastre până acum.

Prim-ministrul a precizat că, în prezent, Executivul este centrat pe reforma în domeniul justiției, un domeniu-cheie, care stă la baza restabilirii încrederii cetățenilor în instituțiile

statului, deconspirării schemelor frauduloase, atragerii investitorilor și, nu în ultimul rând, restabilirii proceselor democratice în țara noastră. Maia Sandu a mai menționat că reforma justiției este un proces complicat, de aceea este binevenită asistența tehnică de expertiză, dar și financiară, din partea UE pentru Guvernul de la Chișinău.

În cadrul întrevederii, Ambasadorii Parteneriatului Estic și-au exprimat susținerea pentru prioritățile stabilite de Guvernul actual și au reiterat importanța statului de drept în procesul de democratizare a țării. Totodată, oficialii au reconfirmat deschiderea pentru a acorda tot suportul necesar Republicii Moldova pentru urmarea parcursului său european. Părțile au discutat și despre viitorul Parteneriatului Estic și rolul Republicii Moldova în acest context, dar și despre aprofundarea relațiilor în domenii prioritare de cooperare, precum ar fi dezvoltarea infrastructurii, modernizarea serviciilor publice, dezvoltarea autorităților publice locale și îmbunătățirea nivelului de trai, în general, al cetățenilor.

La Academie au fost lansate studiile de master cu frecvență redusă la programul „Management”

Pe 28 octombrie 2019, la Academia de Administrare Publică a avut loc lansarea studiilor superioare de master, învățământ cu frecvență redusă 2019-2020, la programul „Management”.

În deschiderea evenimentului, rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, adresând felicitări studenților-masteranți, care au susținut cu succes concursul și au fost înmatriculați la studii superioare de masterat, a menționat că Academia de Administrare Publică a fost unica instituție de învățământ superior din republică, unde s-a petrecut concursul de admitere la studii, circa 2,5 candidați pentru un loc, ceea ce demonstrează calitatea înaltă a studiilor și condițiile moderne de la Academie, apreciate de mulți aspiranți la aceste studii. Rectorul a ținut să sublinieze, de asemenea, că la Academie

este îmbinată constructiv teoria cu practica, ce redă performanță studiilor, a vorbit despre tradițiile de la Academie, printre care prelegerile ținute de Ambasadorii, acreditați în Republica Moldova, cooperarea internațională multidimensională, cercetarea științifică, mobilitatea academică, participarea la conferințe științifice naționale și internaționale, alte activități, ceea ce oferă mari posibilități pentru acumularea de cunoștințe profunde în domeniul științelor administrative.

Cu un mesaj de felicitare, cu prilejul începerii primului an de studii, s-a adresat studenților-masteranți prim-prorectorul Academiei, Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, care a accentuat că primul sunet este pentru noii studenți-masteranți înmatriculați ca o sărbătoare, care au făcut o alegere corectă. O dovedește și faptul că, la întâlnirile cu foștii absolvenți, ei spun numai cuvinte de bine despre Academie, care le-a asigurat succese în cariera profesională, îndemnându-i, ast-

fel, să studieze conștiincios, să vină pregătiți la ore, să frecventeze Biblioteca Științifică a Academiei, care dispune de acces la importante baze de date internaționale și de pe acum să pună bazele pentru o susținere reușită, după 2,5 ani, a tezelor de master.

Decanul Departamentului studii superioare de master, Ion DULSCHII, doctor, conferențiar universitar, i-a felicitat, la rândul său, pe studenții masteranți cu începutul noului an de studii și a făcut o scurtă prezentare a Academiei, etapele de dezvoltare a instituției, activitățile ce se întreprind pentru racordarea procesului de studii la standardele europene și internaționale.

După încheierea festivității, studenții-masteranți au avut întâlniri cu profesorii Catedrei economie și management public.

Vlad IONAȘCU

Sesiunea de atestare a doctoranzilor

În perioada 24 - 25 și 30 - 31 octombrie curent, la Academia de Administrare Publică s-a desfășurat sesiunea de atestare a doctoranzilor din cadrul Școlii doctorale în Științe administrative pe totalurile activității de studii și cercetare în anul de studii 2018 - 2019 la specialitățile „Organizarea și dirijarea în instituțiile administrației publice; servicii publice” și „Teoria, metodologia administrației publice”.

Doctoranzii au prezentat în fața Comisiilor de îndrumare proiectele științifice

la tema tezei de doctorat, referatele elaborate pe parcursul anului, au informat despre publicațiile realizate, despre participarea la conferințe științifice și alte întruniri cu caracter de cercetare și inovare din țară și străinătate, la care au participat.

Membrii Comisiilor de îndrumare din rândurile conducătorilor de doctorat, cadrelor didactice cu

experiență în domeniul cercetării științifice și inovării au evaluat activitatea desfășurată de doctoranzi, au formulat propuneri și sugestii pentru activitatea de cercetare a doctoranzilor care investighează o gamă largă de teme actuale pentru teoria și practica administrației publice din Republica Moldova.

Cor. F. P.

Academia tot mai solicitată de aspiranții la studii superioare de master

La Academia de Administrare Publică a început un nou an de studii superioare de master, 2019 – 2020, de pregătire a cadrelor de înaltă calificare pentru serviciul public al țării, în contextul parcursului european al Republicii Moldova. La această temă am realizat un interviu cu **decanul Departamentului studii superioare de master, Ion DULSCHİ, doctor, conferențiar universitar.**

CORRESPONDENTUL: Care sunt cuvintele-cheie ce caracterizează Academia de Administrare Publică?

Ion DULSCHİ: Dacă foarte pe scurt: **profesionalism, exigență, corectitudine.** După fiecare calificativ stau oameni cu pregătire, cu multă educație și cu multă exigență față de sine și față de calitatea activității pe care o realizează în Academie.

COR.: Va modelat sau va schimbat în vreun fel experiența didactică?

I. D.: Orice activitate profesională are impact asupra persoanei. Activitatea didactică, în acest sens, face ca impactul profesional să se manifeste și mai puternic dincolo de exercitarea atribuțiilor profesionale. De cele mai multe ori, cei care vin din sfera pedagogiei au o altă abordare a relațiilor sociale, dimensiunea umană este mai pronunțată în percepția lumii care ne înconjoară. Sunt și eu parte a acestui fenomen și privesc lucrurile prin prisma valorilor umane.

COR.: Ce considerați că au în plus studenții-mas-

teranzi din 2019 față de cei din generațiile anterioare și ce le lipsește?

I. D.: Plusul și minusul studenților-masteranzi din 2019 este vârsta. Factorul timpului este unul foarte important în viața omului și, din această perspectivă, tinerii din sălile de studii au o mare prioritate. Ei dispun de timp pentru a se manifesta, pentru a realiza o carieră profesională.

COR.: Cât de mult corespunde pregătirea studenților-masteranzi cu cererea de piață?

I. D.: Academia de Administrare Publică nu de mult a marcat 26 de ani de la fondare. Numărul absolvenților studiilor ai programelor de master, constituie circa 6 mii. Academia poartă cu adevărat titlul de Alma Mater a funcționarilor publici. Anul acesta, Academia a realizat admiterea la studii în baza unui concurs foarte reprezentativ. La cele 200 de locuri cu finanțare de la bugetul de stat au aplicat circa 430 de candidați. Cele menționate ne vorbesc despre aspectul aplicativ al

programelor de master și satisfacerea prin instruirea studenților a exigențelor pieței de muncă.

COR.: Care este scopul central al programelor de master?

I. D.: Programele de master, oferite de Academie, sunt gândite în calitate de complexe de formare profesională a funcționarilor publici pe domenii de activitate, fiecare urmând să acopere segmente concrete din funcționarea autorităților și instituțiilor publice. La concret, putem vorbi de specialiști dotați cu abilități de abordare strategică a problemelor ce sunt puse în fața administrației publice de toate nivelurile.

COR.: Care sunt oportunitățile studenților aplicând la aceste programe de master?

I. D.: Fiecare persoană, care aplică la programele de master, urmărește un scop. De regulă, acesta este determinat de perspectivele activității profesionale. Majoritatea studenților-masteranzi înscriși la programele de master vin cu pregătire profesională într-un domeniu concret din sfera reală sau cea socială, dar nu dispun de o pregătire necesară pentru realizarea unor competențe în domeniul administrației publice. Prin urmare, obținerea de competențe, formarea abilităților manageriale, pot fi factorii care îi fac să aplice la programele de master în cadrul Academiei de Administrare Publică.

**Interviu realizat de
Ana-Laura PAȘNIC**

Un motiv pentru care am aplicat la programa de master „Relații Internaționale” este conștientizarea necesității de a dispune de competențe profesionale pentru a face față sarcinilor de serviciu ce stau în

Studiile de la Academie pentru o carieră de funcționar public

Aplicarea la studiile superioare de master de la Academia de Administrare Publică a constituit pentru noul contingent de studenți o alegere pragmatică și conștientizată privind oportunitățile reale oferite de Academie pentru încadrarea în serviciul public al țării și avansarea în cariera profesională. În acest sens, relevante sunt opiniile masteranzilor, după cum ne-a scris la redacție **Cristina SMOLENSCHI, programul „Relații internaționale”, specialist principal la primăria Călărași.**

fața mea, să pot contribui la dezvoltarea comunității. De asemenea, îmi doresc să contribui cât mai eficient la intensificarea cooperării pe dimensiuni economice, sociale, culturale cu orașele de peste hotare, înfrățite cu orașul Călărași, dar și cu instituțiile europene și internaționale, care

sunt promotori ai politicilor și obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Domeniul relațiilor internaționale mă pasionează și mă fascinează, în mod special, pentru că ține de doctrine teoretice, de specificul practicii diplomatice, particularitățile proceselor de reformare la nivel internațional,

aspecte ale negocierii și dialogului interuman. Am convingerea că programa de master, aleasă de mine, îmi va permite să-mi formez un bagaj temeinic de cunoștințe, ceea ce-mi va permite să-mi realizez o carieră de succes în domeniul administrării publice.

Ambasadorul României în Republica Moldova, Daniel IONIȚĂ, a ținut o prelegere publică în fața masteranzilor de la Academie

Pe 23 octombrie curent, E.S. Daniel IONIȚĂ, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al României în Republica Moldova, a ținut la Academia de Administrare Publică prelegerea publică **„Practica României în domeniul combaterii corupției”** în fața studenților-masteranzi de la programele **„Relații internaționale”** și **„Anticorupție”**.

Rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, salutând oaspetele de onoare și pe cei prezenți, a menționat tradiția stabilită la Academie privind prelegerile ținute de ambasadorii acreditați în Republica

Moldova, de alte personalități notorii, ca o oportunitate de perfecționare a procesului de studii, de acumulare de noi cunoștințe de către masteranzi.

Domnul Daniel Ioniță a început prelegerea, mulțumind pentru invitație, și a subliniat faptul că prelegerea este pregătită din practica personală în relațiile internaționale și a unui funcționar public cu un stagiu mare de activitate în acest domeniu. Domnia sa a contribuit la procesele de pregătire a aderării României la NATO și UE, procese care au asociat aceste domenii sensibile - „lupta împotriva corupției și reforma în justiție”.

„Este o certitudine faptul că acest fenomen - corupția - există în toate statele. Diferența însă între statele democratice, statele puternice, viabile și cele eșuate, constă în modul în care autoritățile acționează pentru combaterea acestui flagel. Prevenirea reprezintă pilonul principal în lupta împotriva corupției. Statele-membre ale UE au creat norme și instituții specifice

pentru a preveni acest fenomen și pentru a consolida integritatea în sectorul public”, a accentuat domnul Daniel Ioniță.

Au fost abordate, de asemenea, aspectele corupției, cum se raportează UE la acest fenomen. Conform acestor concepții, și în România au fost luate măsuri dure de combatere a corupției, fiind trecută prin parlament legislația necesară, creându-se primele instituții care au avut ca principal obiectiv lupta împotriva corupției.

Actualmente, România are o „Strategie Națională Anticorupție”, având ca scop promovarea integrității prin aplicarea riguroasă a cadrelor normativ și instituțional de prevenire și combatere a corupției. Sunt o serie de principii fundamentale de repere, a căror respectare este esențială pentru realizarea unei administrări publice moderne și eficiente. Este vorba de asemenea principii:

- răspunderea din partea autorităților statului pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le

revin, pentru modul de implementare și eficiența strategiilor;

- gestionarea responsabilă a riscurilor generate de comportamente lipsite de integritate;

- proporționalitatea în elaborare și punerea în aplicare a procedurilor anticorupției;

- prevenirea săvârșirii faptelor de corupție și a incidentelor de integritate, eficacitatea în combaterea corupției;

- parteneriatul public-privat, care recunoaște importanța cooptării societății civile și a mediului de afaceri în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire a corupției;

- accesul neîngrădit la informațiile de interes public și al transparenței decizionale.

Prelegerea a fost ascultată cu mare interes de masteranzi, ei adresând mai multe întrebări la temă, la care Daniel Ioniță a răspuns cu receptivitate, detaliat și argumentat.

Ana-Laura PAȘNIC

Academia de Administrare Publică continuă instruirea în domeniul managementului personalului pentru funcționari publici de conducere/execuție din cadrul subdiviziunilor resurse umane din autoritățile administrației publice centrale.

Astfel, în perioada 22 - 24 octombrie curent, s-a desfășurat cel de-al doilea curs cu genericul „Gestiona-

rea resurselor umane”, organizat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 121 din 27 februarie 2019.

Training-ul a fost susținut de cadrele didactice ale Academiei de Administrare Publică, reprezentanții Cancelariei de Stat, precum și de către formatori externi, care vor prezenta practicile

naționale și internaționale în domeniul managementului resurselor umane în sectorul public, planificării, implementării și evaluării procesului de dezvoltare profesională a personalului autorităților publice, evaluării performanțelor profesionale ale funcționarilor publici etc.

Gestionarea resurselor umane

În calitate de formator extern la curs este antrenat dl Klemen BELHAR, expert al Proiectului finanțat de UE „Suport în dezvoltarea capacităților și motivarea angajaților din administrația publică în Republica Moldova”.

Valorificarea experienței formatorilor implicați în procesul de instruire va contribui la promovarea în autoritățile publice a unui management al resurselor umane bazat pe criterii de profesionalism, eficiență și calitate.

Irina CIUTAC,
vicedirector,
Departament
dezvoltare profesională

„Săptămâna Internațională a Accesului Deschis”, ediția 2019, la Academie

În perioada 21-27 octombrie curent, la Academia de Administrare Publică s-a desfășurat „Săptămâna Internațională a Accesului Deschis (OA)”. Tema ediției 2019 a fost „Open for Whom? Equity in Open Knowledge” (Deschis pentru cine? Echitate în cunoștințe deschise), determinată în contextul procesului de tranziție către un sistem deschis de partajare a cunoștințelor.

În fiecare an, bibliotecile din întreaga lume pledează pentru schimbare prin participarea la Săptămâna Internațională a Accesului Deschis (OA), eveniment global creat de SPARC și partenerii în anul 2008, care este o oportunitate pentru a deschide cercetarea, pentru a crește vizibilitatea subvențiilor, a accelera cercetarea și a utiliza descoperirile pentru a îmbunătăți viața oamenilor.

Universitățile, colegiile, institutele de cercetare, agențiile de finanțare, bibliotecile și centrele analitice utilizează Săptămâna Internațională a Accesului Deschis ca platformă pentru a convinge membrii comunităților să accepte politicile OA, pentru a prezenta beneficiile sociale și economice ale OA, pentru a atrage noi surse financiare în sprijinul publicării în Acces Deschis și multe altele.

Și la Academia de Administrare Publică Săptămâna Accesului Deschis constituie un eveniment de importanță majoră de infor-

mare în lumea cunoștințelor. În deschiderea evenimentului, funcționarii publici debutanți din autoritățile publice centrale, încadrați la cursurile de dezvoltare profesională din cadrul AAP, alți participanți, au fost informați despre istoria mișcării Accesului Deschis, scopul și obiectivele acestui eveniment global, conceptul și obiectivele Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis 2019. De asemenea, cei prezenți, au luat cunoștință de resursele informaționale în Acces Deschis, oferite de către Biblioteca AAP: Bazele de date naționale și internaționale în AccesDeschis, Instrumentul Bibliometric Național, Repozitoriul Instituțional al Academiei.

Evenimentul dat a fost diseminat pentru întreaga comunitate a Academiei, fiind difuzate materiale informative, grafice, expoziții, informații în mass-media, rețele de socializare etc. Pe parcursul Săptămânii Accesului Deschis, în sala de lectură a Bibliotecii au fost vernisate expozițiile de carte cu genericul: Accesul deschis la informație – mediu echitabil pentru cunoștințe deschise” și „Reviste științifice din Republica Moldova în Acces Deschis”. În context, utilizatorilor le-a fost demonstrat Instrumentul Bibliometric Național (IBN) care oferă Acces Deschis la revistele științifice din Republica Moldova.

A doua zi a Săptămânii Accesului Deschis a fost

dedicată „Repozitoriul Instituțional al Academiei de Administrare Publică IR-APAM”, utilizatorii fiind familiarizați cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a Repo- zitoriului Instituțional AAP, cu conținutul, metodele de căutare, regăsire, utilizare a informației. De asemenea utilizatorii au luat cunoștință de Politica instituțională AAP privind Accesul Deschis la informație.

Pe 23 octombrie, a fost marcată Ziua bazelor de date științifice Cambridge Journals Online, SAGE Research Methods abonate în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de Pro-

gramul Norvegian de cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior.

Ziua de 24 octombrie a fost dedicată „Științei administrației în Acces Deschis”, fiind promovate Bazele de date EBSCO abonate în cadrul proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci, moderniza-

rea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin instruirea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor”, Programul Erasmus+, finanțat de către Comisia Europeană.

Săptămâna Internațională a Accesului Deschis la Informație a continuat cu masa rotundă cu genericul „Accesul Deschis – un mediu de cercetare echitabil”, organizată de către Consorțiul REM în colaborare cu Departamentul Comunicare și Teoria Informării, facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din Moldova și Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, care s-a desfășurat pe 25 octombrie la Biblioteca Științifică ASEM.

Prin activitățile desfășurate în cadrul Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis 2019, comunitatea Academiei a fost conectată la impulsul global al împărtășirii deschise și echitabile a ideilor, ne-a îndemnat la acțiuni concrete de promovare a accesului la informație la nivel local. Săptămâna Internațională a Accesului Des-

chis 2019 a fost o oportunitate importantă de a cataliza noi discuții, de a crea conexiuni între comunități.

**Rodica
SOBIESKI-CAMERZAN,
directorul Bibliotecii
Științifice, AAP**

Cooperarea internațională, după cum v-ați convins și din materialul publicat în prima pagină, constituie o direcție prioritară a Academiei de Administrare Publică, scopul fiind îmbunătățirea procesului de studii și de instruire. Urmare, este desfășurată o amplă și permanentă activitate privind stabilirea și întreținerea contactelor cu instituții similare de peste hotare, cu organizații internaționale, fonduri și programe precum și cu organizații străine cu sediul sau filiale în Republica Moldova, cu misiunile diplomatice acreditate în Republica Moldova și misiunile diplomatice ale Republicii Moldova de peste hotare.

În acest context, recent, reprezentanții Academiei de Administrare Publică au participat la două conferințe internaționale - din Brașov, România, și Odessa, Ucraina, despre care vă informăm în materialele ce urmează.

Conferința internațională „Inovație și calitate în sectorul public” din Brașov, România

În perioada 17 - 18 octombrie 2019, reprezentanții Academiei de Administrare Publică – doamna Aurelia

Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională și domnul Sergiu Palihovici, șef al Catedrei

științe administrative - au participat la Conferința internațională „Inovație și calitate în sectorul public”, ediția a XII-a, Brașov, România.

Evenimentul a fost organizat de Agenția Națională a Funcționarilor Publici din România și a avut ca scop diseminarea bunelor practici implementate în administrația publică românească și europeană, precum și premierea inițiativelor, rezultatelor remarcabile ale autorităților publice pentru a impulsiona performanța în sistemul public.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în trei ateliere, în

cadru cărora participanții, împreună cu experți invitați, au efectuat schimb de idei și bune practici pentru a identifica soluții moderne pentru creșterea calității vieții și abordări manageriale pentru eficiență și eficacitate.

În cadrul conferinței, directorul Departamentului dezvoltare profesională, doamna Aurelia Țepordei a prezentat experiența Academiei de Administrare Publică în domeniul evaluării calității serviciilor de dezvoltare profesională.

Cor. F. P.

Conferința organizată de Institutul Regional de Administrare Publică din Odessa (Ucraina)

În perioada 10-12 octombrie curent, o delegație a Academiei de Administrare Publică a participat la lucrările Conferinței științifico-practice internaționale cu genericul „Administrația publică: tradiții, inovare, tendințe globale”, organizată de Institutul Regional de Administrare Publică din Odessa (Ucraina).

Din delegația Academiei au făcut parte Tatiana TOFAN, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră economie și management public, și Tatiana ȘAPTEFRAȚI, doctor, conferențiar universitar la Catedra științe administrative.

Reprezentanții Academiei au lucrat în panelul nr. 5, în cadrul cărora au prezentat articole cu tematica ce ține de posibilitatea oferită de către Uniunea Europeană în dezvoltarea regională

a țărilor membre și a țărilor vecine, precum și de capacitatea autorităților publice locale din Republica Moldova în asigurarea transparenței procesului decizional.

La panelul 5 de discuții s-au înscris 38 de raportori și au fost prezentate 22 de comunicări.

În cadrul aceluiași panel

au fost prezenți și colegii: dl Ștefan BOGDAN, doctor, conferențiar universitar, și dna Elena-Simona VRÎNCEANU, doctor, lector universitar, Facultatea științe politice din cadrul Departamentului Științe politice și relații internaționale, cercetări europene, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”

din Iași, România. În urma discuțiilor au fost stabilite punctele comune în schimbul de experiență între participanții la conferință din ambele țări, și anume Republica Moldova și România.

Tatiana TOFAN,
șef Catedra economie
și management public

Este vorba de Valentin GUȚAN, primar al orașul Cricova, municipiul Chișinău, câștigătorul actualelor alegeri locale, revenindu-i al 9-lea mandat consecutiv. Ca o încununare a vieții sale în domeniul administrației publice, unde activează din 1985, o constituie și faptul că Valentin Guțan este unicul primar, decorat cu cea mai înaltă distincție de stat – Ordinul Republicii. Felicitându-l cu noua victorie binemeritată, i-am adresat și câteva întrebări.

Primarul cu 9 mandate consecutive

CORRESPONDENTUL:
Cum vedeți orașul Cricova după 8 mandate de primar al localității?

Valentin GUȚAN: Atunci, în 1985, propunerea de a prelua căma orașului a fost pentru mine o provocare și o oportunitate, în același timp, dar și o chemare a inimii și mi-am zis, cu încredere în forțele proprii, să urmez destinul. Cu toate că responsabilitatea era prea mare. Probleme erau multe și destul de grave. Populația nu era asigurată cu apă, nu era gaz, telefoane, energie termică, de drumuri nici nu vorbesc. Nu erau condiții pentru familiile nou-formate, migrația era la un nivel înalt. Dar cum se spune, greutatea te întărește și îți dau forțe de a merge înainte. Din start am elaborat o strategie principală de soluționare a problemelor, de dezvoltare a orașului.

Pentru o mai bună și mai eficientă administrare a treburilor localității am decis să-mi aprofundez cunoștințele în domeniu la Academia de Administrare Publică, unde am aplicat, în 1996, la studiile de masterat la specialitatea *Administrația publică*, urmând apoi și cursuri de dezvoltare profesională. Cunoștințele acumulate la această instituție prestigioasă m-au ajutat radical să inițiez activități pe multiple planuri de re-

novare a orașului. Urmare, au fost rezolvate un șir de probleme de importanță primordială pentru localitate. A fost efectuată gazificarea în întregime a localității, rezolvată problema asigurării cu energie termică a blocurilor cu multe etaje, luate măsuri în vederea asigurării cu servicii comunale a locuitorilor, inclusiv asigurarea în regim nonstop cu apă potabilă, precum și construcția rețelelor de canalizare. A fost reconstruită stația de purificare a apelor reziduale. Au fost efectuate lucrări de amenajare a localității prin asfaltarea străzilor, de asigurare în întregime a localității cu iluminat stradal.

O direcție prioritară a activității primăriei Cricova a fost și este grija și susținerea tineretului prin diversificarea serviciilor de tineret, crearea condițiilor optime de trai și menținerea tineretului în localitate. În acest scop, au fost reparate circa 750 de sectoare pentru construcția caselor pentru familiile nou-formate.

Au fost luate măsuri în vederea reparației și renovării obiectivelor de menire social-culturală, a instituțiilor preșcolare și de învățământ.

Vorbind în ansamblu, voi spune că condițiile de trai din orașul Cricova nu

diferă cu nimic de cele din capitală.

Ași vrea să menționez aici, îndeosebi, că o carte de vizită pentru orașul Cricova o constituie Aleea Domnitorilor - 11 busturi ale domnitorilor Principatelor Române - un proiect inedit pentru Cricova, dar și pentru întreaga republică.

COR.: Dacă e să ne referim pe scurt, în ce constă realizarea acestor performanțe?

V. G.: Mulțumesc de această întrebare, fiindcă așa vrea să subliniez că principala realizare este factorul uman. Pe parcursul celor 8 mandate precedente s-a schimbat mult mentalitatea și atitudinea cetățenilor față de orașul natal. Locuitorii au devenit mai receptivi și mai responsabili de toate acele schimbări care se fac, fiind ghidați de ideea că orașul Cricova este casa noastră. Toate schimbările, fie de ordin material sau amenajare, prestări de servicii etc., sunt rezultatul colaborării constructive și laborioase dintre administrația publică locală și cetățeni. Datorită cooperării comunitare, toate realizările, proiectele și alte activități de dezvoltare și modernizare a orașului, au fost materializate, în fond, în baza bugetului local. Cricova este una dintre puținele localități

din Republica Moldova care reușește să-și acopere cheltuielile din sursele proprii de venit. În afară de minele de piatră, în orașul Cricova sunt înregistrați 500 de agenți economici mari și mici, care suplinesc cu mult bugetul local. Avem venituri și de la turism. Numai pe parcursul ultimilor doi ani, Cricova a fost vizitată de peste 130 de mii de turiști, o performanță cu care se pot mândri puține alte localități din Republica Moldova.

COR.: Aceste performanțe vă inspiră la noi realizări pe parcursul celui de-al 9-lea mandat. Care ar fi obiectivele principale pentru acest mandat?

V. G.: Pe parcursul celui de-al 9-lea mandat voi continua, desigur, lucrurile deja începute, dar preconizăm și aplicarea unor noi programe privind renovarea continuă și modernizarea orașului Cricova, conform standardelor europene. Pe agendă sunt înscrise proiecte ce țin de dezvoltarea turismului și promovarea orașului Cricova, în parteneriat cu municipiul Reguengos de Monsaraz din Portugalia, de amenajare a unui centru al tradițiilor populare, un proiect transfrontalier de ocrotire a mediului înconjurător, precum și un șir de alte programe cu finanțare din bugetul local.

Dar așa vrea să accentuez aici, îndeosebi, că standardele europene se fac deja simțite în urbea noastră, fiindcă însăși **Asociația orașelor vinicole din Uniunea Europeană a declarat orașul Cricova – capitala vinului european pentru anul 2020.**

Ion AXENTI

Acces la apă și sanitație pentru raioanele Florești și Soroca

Localitățile din raioanele Florești și Soroca vor beneficia de servicii de calitate de aprovizionare cu apă și sanitație, urmare a implementării unui proiect de amploare de dezvoltare regională **„Apă pentru viață în Regiunea de Nord: raioanele Florești și Soroca”**. Proiectul a fost implementat de Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Nord, finanțat din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR) și prin intermediul Proiectului Elveției de Apă și Sanitație în Moldova (ApaSan). În cadrul proiectului au fost construite 106,5 km de rețele de distribuție a apei, 13,9 km de aducție, 5 rezervoare și turnuri de apă, 4 stații de captare/pompare pentru asigurarea accesului la apă și sanitație în 11 localități rurale din raioanele Florești și Soroca: satele Băhrinești, Cuhureștii de Sus, Cuhureștii de Jos, Țărșul Vertiujeni, Vertiujeni, Zălceni, Japca, Țipordei, Nicolaevca, Unchitești și Făgădău. Conform proiectu-

lui, de servicii de apă de calitate vor beneficia peste 10 mii de locuitori din cele 11 sate din raioanele Florești și Soroca. Valoarea totală a proiectului a constituit peste de 66 milioane de lei, din care circa 30 milioane de lei de la Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR), circa 30 milioane de lei reprezintă investiția oferită prin intermediul Proiectului Elveției de Apă și Sanitație în Moldova (ApaSan).

Aici aș vrea să menționez faptul că la realizarea proiectului s-au implicat nemijlocit și locuitorii din satele respective, contribuția cărora a fost de 4,4 milioane de lei, o sumă impresionantă, ceea ce inspiră încrederea în realizarea cu succes prin cooperarea intercomunitară a altor proiecte sociale în interesul

populației. În acest sens, un anumit rol l-au jucat consiliul raional Florești, autoritățile publice locale, care au lucrat cu cetățenii, au făcut audieri publice pentru a-i implica activ în activitățile de renovare a localităților. O parte revine și diasporei care, de asemenea, nu este indiferentă de viitorul localităților lor de baștină.

Acum au demarat lucrările de conectare la apeductul magistral a instituțiilor publice, a locuitorilor din satele incluse în proiect.

Noul sistem de apă și

sanitație va fi gestionat de SC „Servicii comunale Florești” a consiliului orașenesc Florești, care va presta servicii de apă și sanitație localităților din raionul Florești și unor localități învecinate din raioanele Soroca și Șoldănești, ca o implicare la realizarea politicilor de dezvoltare regională.

Mihail BURUSCIUC,
vicepreședinte al
raionului Florești,
absolvent AAP

Șase proiecte de infrastructură în nordul țării

Agenția de Dezvoltare Regională Nord a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului va implementa două proiecte de eficiență energetică și patru proiecte de îmbunătățire a serviciilor de alimentare cu apă cu finanțare din partea Uniunii Europene în sumă de peste 10 milioane de euro.

Acordul de finanțare a fost semnat, recent, de către directorul interimar al ADR Nord, Constantin Bândiu, și managerul proiectului MSPL, Christina Otto. Obiectivul general al inițiativei este de a spori accesul cetățenilor Republicii Moldova la servicii îmbunătățite de alimentare cu apă, dar și cele de eficiență energetică în clădirile publice.

Două dintre cele șase proiecte vizează sporirea eficienței energetice a gimnaziului „Iurie Boghiu” din satul Flămânzeni, raionul Sângerei, și a Liceului Teore-

tic „Dimitrie Cantemir” din municipiul Bălți. În urma altor trei proiecte, vor fi modernizate serviciile de alimentare cu apă în orașele Drochia, Fălești și Edineț. Cel de-al șaselea proiect prevede îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă în localitățile Păscăuți, Dămășcani și Proscureni din raionul Râșcani și a serviciilor de canalizare în localitățile Gălășeni, Mălăiești și Hiliuți, raionul Râșcani. Urmare, peste 6 mii de locuitori din aceste sate vor fi conectați la sistemele de alimentare cu apă și racordați la rețelele de canalizare.

Fondurile alocate vor fi utilizate pentru contractarea companiilor ce urmează să execute lucrări de construcții în cadrul celor

șase proiecte investiționale.

Cele șase proiecte sunt finanțate de Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul **„Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”**, care este implementat de GLZ Moldova în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernul Suediei, Guvernul României și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Maria PRISĂCARU,
șefa secției politici
regionale și cooperare
externă, ADR Nord,
doctorandă AAP

Învățământul dual pentru orientare profesională

Orientarea profesională de pe băncile școlii prezintă oportunități pentru tineri de a-și alege profesia după vocație, ce le-ar asigura o carieră de succes în viitor. Aceste oportunități sunt promovate în Zilele Învățământului Dual din cadrul campaniei „Înveți. Muncești. Câștigi!”, care a fost lansată în luna mai 2018 și are scopul de informare pe scară largă a tinerilor despre oportunitatea și avantajele învățământului dual. Campania este implementată de Ministerul Educației, Cercetării și Culturii, cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei GLZ, ca parte a Proiectului „Promovarea

învățământului profesional tehnic pentru o economie verde”, finanțat de către Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare a Germaniei (BMZ) și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Ziua Învățământului Dual a avut loc, recent, și în satul Roșu, raionul Cahul.

Evenimentul a fost dedicat tinerilor, viitorilor absolvenți ai treptei gimnaziale sau liceale, care urmează să aleagă o cale profesională. Pe parcursul acestei zile a fost prezentată o expoziție informativă și interactivă cu ateliere științifice, master-class-uri distractive și o

tombolă pentru toți tinerii pasionați de roboți și jocuri de calculator, curioși de a descoperi secretele profesiilor din sectorul socio-economic, cultural etc.

În premieră, în cadrul programului Zilei Învățământului Dual, unul dintre cei mai mari angajatori din regiunea Sud și partener în instruirea duală, fabrica de producere a componentelor auto Draexlmaier Cahul, și-a deschis larg ușile pentru curioși. Tinerii au avut ocazia să participe la un tur prin departamentul de producere și atelierul modern de instruire a elevilor-ucenici din programele duale.

Învățământul dual repre-

zintă o modalitate specială de instruire și de formare profesională. Responsabilitățile de instruire și formare sunt partajate între partenerii duali – companie (locul de muncă) și instituția ÎPT. Elevii-ucenici din cadrul sistemului de învățământ dual nu sunt stagiați, ei au statut asimilat angajaților, semnând cu agentul economic un „contract de ucenicie”, în baza căruia beneficiază de salariu. Elevii obțin instruirea practică structurată la companie, iar teoria o asimilează la instituția de învățământ. Astfel, aceștia însușesc specificul meseriei la locul de muncă, iar instituțiile publice, agenții economici își „cresc” forța de muncă chiar de pe băncile școlii, conform necesităților.

Aceste activități ne inspiră încrederea în viitorul localității noastre, unde tinerii își vor deschide afaceri în sat și prin cooperare comunitară vom implementa cu eforturi comune proiecte sociale într-un binele comunității.

Nicolae SAVILENCU,
primar al satului
Roșu, Cahul

Problema traficului de ființe umane continuă să rămână actuală și pentru Republica Moldova. Zeci și sute de persoane din țară sunt racolate pentru a fi transformate în marfă și vândute ca niște obiecte la diverse munci umiltoare în străinătate.

În vederea marcării la 18 octombrie a „Zilei Europene de luptă împotriva traficului de ființe umane”, la nivel național, pentru al VIII-lea an consecutiv, pe 22 octombrie, la Academia de Administrare Publică s-a desfășurat o sesiune de informare cu organizarea unei expoziții de broșuri, postere și o lecție publică, susținută de expertul Centrul Internațional „LA STRADA”, dna Larisa Covali.

La eveniment au participat prim-prorectorul Academiei, dl Andrei Groza,

decanul Departamentului studii superioare de master, dl Ion Dulschi, șefii de catedre, cadre didactice, masteranzii Academiei de la programele *Administrare publică, Management, Anticorupție, Drept public*.

În prezentarea sa, dna Covali i-a informat pe cei prezenți despre esența fenomenului privind traficul de ființe umane, grupul de risc care, de cele mai multe ori, cade în plasa persoanelor ce se ocupă de recrutarea ilegală a persoanelor.

De asemenea, cei prezenți au fost documentați

Ziua Europeană antitrafic de ființe umane la Academie

cu modalitățile de racolare și modul de prevenire, accentul în acțiunile de prevenire fiind pus pe informarea din surse oficiale privind caracterul legal al agențiilor care practică recrutarea forței de muncă pentru lucru în străinătate.

Lecția publică s-a încheiat cu o sesiune de întrebări și răspunsuri și cu exemple concrete de fraude ce țin de traficul de ființe umane.

Ana PRUTEANU

Turismul rural favorizează inițierea afacerilor locale

Noile trasee turistice și afaceri locale constituie realizări comune ale partenerilor PNUD Moldova, Guvernului Elveției, primăriilor, comunităților și migranților moldoveni. Atracțiile turistice aduc localnicilor venituri suplimentare, creează locuri de muncă și dezvoltă infrastructura în mediul rural, reprezentând, astfel, și o motivație pentru oameni să rămână sau să revină acasă. Toate aceste acțiuni sunt implementate în cadrul Proiectului PNUD Moldova, „Migrație și dezvoltare locală” (MiDL), cu susținerea financiară a Guvernului Elveției.

Unul dintre traseele turistice, inaugurate în cadrul proiectului, este traseul „Dor de Codru”, creat de locuitorii a trei localități: Ciorești (raionul Nisporeni), Dolna și Micleușeni (raionul Strășeni).

„Dor de Codru” reprezintă un proiect de suflet al băștinașilor și autorităților locale din Ciorești, Dolna și Micleușeni, care s-au mobilizat pentru a da viață unui traseu turistic rural atractiv. Locuri pitorești, codri seculari, meșteri populari și pensiuni agroturistice sunt printre cele 20 de obiective incluse în șase căi turistice: ecologică, piscicolă, culturală, gastronomică, istorico-religioasă și sportivă. Pentru dezvoltarea itinerarului respectiv, Guvernul Elveției a acordat 50 mii USD, administrațiile locale - circa 22 mii USD, iar băștinașii au donat peste 8.000 USD.

Acest proiect reflectă oportunitățile cum pot fi obținute rezultate bune prin implicarea activă a băștinașilor și autorităților publice în dezvoltarea locală, precum și prin cooperare intercomunitară din regiune pentru un scop comun.

Autoritățile locale din Ciorești nu sunt la prima experiență de cooperare cu migranții și cu proiectul PNUD „Migrație și dezvoltare locală”. „Dor de Codru” este al treilea proiect implementat în localitate cu sprijinul băștinașilor, de această dată, lansând proiectul în comun cu localitățile veci-

ne, Micleușeni și Dolna, din raionul Strășeni.

Primul pas, pe care l-au făcut autoritățile locale, a fost consultarea băștinașilor cu privire la ideea implementării unui proiect turistic. Iar oamenii au înțeles că pot obține venituri din activități turistice și promova localitățile de baștină. Astfel, grație implementării proiectului, în Micleușeni și Dolna au fost create, ca și în Ciorești, Asociații de

Băștinași, fapt ce a condus la mobilizarea unui grup mare de migranți.

Impresionat este faptul că proiectul a mobilizat localnicii care s-au implicat activ în implementarea lui. De exemplu, președintele Asociației de Băștinași din Ciorești, Dumitru Mârza, împreună cu membrii familiei sale, a creat Cartea de vizită

a noului traseu turistic, fiind reprezentată de o poartă măreață din lemn de stejar cu o înălțime de 9 metri și lățime de cinci metri. Poarta a fost amplasată la intrarea în satul Ciorești.

La fel, meșterii populari, fiind entuziasmați de ideea atragerii turiștilor în casele lor, și-au renovat casele din bugetele proprii.

Odată cu lansarea traseului turistic, nu a sporit doar atractivitatea acestei regiuni, ci s-au creat și posibilități de creștere a veniturilor populației. Fluxul de turiști în aceste localități stimulează circa 6.000 de locuitori din comunitățile respective să dezvolte servicii și produse adiționale, astfel generând venituri suplimentare. Prin urmare, mai multe familii își pot asigura venituri decente acasă, fără necesitatea migrației peste hotare.

Astfel, grație implementării proiectului, au fost create mai multe afaceri locale. Turiștii pot testa la Ciorești tehnica olăritului la casa lui Zaharia Triboi, singurul meșter popular din Republica Moldova care creează obiecte din ceramică neagră. Iar la Micleușeni, oaspeții pot gusta din renumita miere de albi de la

„Conacul Mierii”, cunoscută pentru proprietățile curative.

Pentru a putea primi turiștii și pentru a le oferi servicii complete, unii localnici au amenajat și deschis din surse proprii pensiuni agroturistice, unde oaspeții pot face popas, precum și gusta din bucatele tradiționale.

La atelierul lui Ion Axente din Ciorești, doritorii pot participa la masterclass-uri de confecționare a butoaielor din lemn, iar la casa meșteritei Parascovia Mârza, turiștii pot vedea demonstrații de împletit, țesutul covoarelor și lăicerele tradiționale.

Pe lângă toate aceste afaceri locale deschise de către băștinașii din cele trei localități, pe traseul turistic mai sunt amenajate și monumente istorice, printre care Cimitirul eroilor români.

Iar locurile memorabile ale satului Dolna sunt Conacul-muzeu și beciul boierului Zamfirache Arbore-Ralli, precum și izvorul și poiana Zamfirei. Potrivit legendei, în aceste locuri, poetul rus Aleksandr Pușkin a întâlnit-o pe iubita sa Zamfira.

Totodată, la Ciorești, pe Dealul Răcătăului, fiind cel de-al doilea cel mai înalt deal din Republica Moldova, turiștii vor admira locurile pitorești din împrejurimi.

Traseul turistic „Dor de Codru” este un model de afaceri locale prospere demn de implementat și de alte localități rurale din țară.

Tatiana SOLONARI,
specialist comunicare,
proiectul PNUD
„Migrație și dezvoltare
locală”.

A devenit o tradiție ca în fiecare an să fie organizate ample activități de salubritate, amenajare și plantare a arborilor și arbuștilor, amenajare a fâșiilor și pasajelor din preajma drumurilor și a bazinelor acvatice.

Această tradiție ține și de datinile noastre străbune de a sădi copaci și arbuști pentru înverzirea și păstrarea unei ecologii pure în jurul nostru. Sau cum se spune în popor, fiecare în viața lui face o casă, crește un copil și sădește un pom. Astfel, că pentru a ne fi viața împlinită trebuie să urmărim acestor învățăminte și la timpul potrivit să sădim copacii ca o datorie a noastră.

Ziua Națională de Înverzire a Plaiului este marcată în conformitate cu Decretul Președintelui Republicii Mol-

dova nr. 27 din 13 februarie 1995. Începând cu anul 2011, acest eveniment se sărbătorește în ultima sâmbătă a lunii octombrie.

Și la Academia de Administrare Publică ziua de 26 octombrie a fost ziua salubrității, o tradiție de a face curățenie și a asigura un aspect renovat teritoriului instituției și a celui adiacent, la care a participat întregul personal al instituției. Pe parcurs, au fost îndeplinite lucrări de aducere în ordine a gazonelor, a altor spații verzi. Pentru această zi s-a planificat, îndeosebi, plantarea arbuștilor, ca o participare în cadrul campaniei naționale „Un arbore pentru dănuirea noastră” pentru înver-

Ziua salubrității la Academie

zirea mai deplină a spațiilor din jurul Academiei. Peste tot s-a lucrat cu dărnicie și acuratețe, întregului spațiu din fața și împrejurimile Academiei fiindu-i redat un aspect curat, o priveliște frumoasă și impresionantă.

Curățenia și aspectul renovat al teritoriului, edificiului instituției este o grijă permanentă a conducerii acesteia, ca fiind o carte de vizită a Academiei de Administrare Publică, la care își aduc contribuția toți angajații Academiei, dornici de a promova imaginea relevantă a instituției prin aspectul ei exterior atrăgător.

Vom remarca faptul, că pentru extinderea spațiilor

verzi în plan național Agenția „Moldsilva” a pregătit anul acesta pentru plantare 14 milioane de puiți de 60 de specii.

„Un arbore pentru dănuirea noastră” este principala campanie națională de plantare a arborilor în Republica Moldova care, în acest an, este marcată pentru al 24-lea an consecutiv și are scopul de a mobiliza cetățenii, colectivele instituțiilor publice și private, la înverzirea țării noastre. Campania se desfășoară începând cu data de 26 octombrie și va dura până la sfârșitul lunii noiembrie.

Ana BERECHICI

Abonarea 2020

Stimați cititori,
Este în toi campania de abonare la presa scrisă pentru anul 2020.

Sperăm să rămâneți fideli publicațiilor noastre – ziarul „Funcționarul Public” și revista „Administrarea Publică” și pe parcursul anului viitor.

Adresăm îndemnul pentru abonare, în special, autorităților publice și funcționarilor publici, cărora le sunt destinate aceste publicații ale Academiei de Administrare Publică, unicele ediții periodice în domeniu din republica noastră.

Vă reamintim că:

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei; 1 an - 156 lei.

Indice poștal - 67919.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei; 1 an - 168 lei.

Indice poștal - 76957.

Abonarea poate fi perfectată la oficiile poștale ale Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADÎCA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Dat la tipar 30.10.2019

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică